

Projekt

z dnia 5 marca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY OŻAROWICE**

z dnia 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Ożarowice

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) w związku z art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) oraz § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r. Nr 5, poz. 46), po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

**Rada Gminy Ożarowice
uchwała**

- § 1. Uznać za bezzasadną skargę na Wójta Gminy Ożarowice.
- § 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do poinformowania skarżącego o sposobie załatwienia skargi.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ożarowice.

Przewodnicząca Rady Gminy
Ożarowice

mgr Anna Drużyńska

Uzasadnienie

W dniu 17 lutego 2025 roku do Rady Gminy Ożarówice wpłynęła skarga na organ wykonawczy dotycząca nie wypełnienia obowiązków w zakresie art. 272 ust. 22 ustawy Prawo wodne.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 4 marca br. zapoznała się ze skargą oraz wyjaśnieniami Wójta Gminy Ożarówice.

Wójt Gminy wyjaśnił, że zmniejszenie naturalnej retencji zostało objęte instrumentem ekonomicznym w gospodarowaniu wodami w postaci opłaty za usługi wodne.

Obowiązki związane z naliczeniem wysokości opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji oraz egzekwowanie jej uiszczenia spoczywają na organach wykonawczych gminy.

Zgodnie z art. 272 ust. 22 Prawa wodnego wysokość opłaty z tego tytułu ustala Wójt oraz przekazuje podmiotom zobowiązanym do ponoszenia opłat za usługi wodne informacji zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty. Jeżeli podmiot zobowiązany do ponoszenia opłaty zaniechał jej wykonania, Wójt określa wysokość opłaty w drodze decyzji (art. 272 ust. 24 Prawa wodnego).

Wejście w życie Prawa wodnego spowodowało nadanie gminom dotychczas nieznanymi im kompetencji wiążących się z naliczaniem opłat za korzystanie z wód.

Zgodnie z art. 269 ust. 1 pkt 1 Prawa wodnego opłatę za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70 % powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nie ujętych w systemie kanalizacji otwartej lub zamkniętej.

Wysokość opłaty zależy od wielkości powierzchni uszczelnionej rozumianej jako powierzchnia zabudowana wyłączona z powierzchni biologicznie czynnej oraz zastosowania kompensacji retencyjnej.

Przegląd powyższych przepisów i dotychczasowa praktyka prowadzi do uzasadnionego wniosku, że przyznanie organom wykonawczym gmin kompetencji w tym zakresie wiąże się z poważnymi wyzwaniami interpretacyjnymi i praktycznymi.

Sposób w jaki zostały sformułowane przesłanki naliczania opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji od początku budzi wątpliwości po stronie gmin.

Dotyczą one oprócz problemu z naliczaniem opłat również interpretacji pojęć zawartych w ustawie, w tym m.in. użytego w ustawie sformułowania „powierzchnia biologicznie czynna”. Ustawowej definicji tego pojęcia nie zawiera ustawa. Ponadto wątpliwość budzi ustalenie adresata jako podmiotu zobowiązanego do ponoszenia opłaty retencyjnej, bowiem Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie stoją na stanowisku, opłatę taką powinien ponosić nie tylko ten podmiot, który doprowadził do zmniejszenia naturalnej retencji terenowej, ale i ten, który co prawda nie wywołał takiego skutku jednakże, że sprawuje władztwo nad nieruchomością spełniającą przesłanki do objęcia jej opłatą (w tym również wyrok WSA w Olsztynie sygn. II SA/OI 507/18). W tym kontekście uzasadnione jest także pytanie o status gmin w sytuacjach, gdy one są osobami prawnymi spełniającymi kryteria określone w art. 298 pkt 2 Prawa wodnego, tzn. który z organów powinien być właściwy w tego typu sprawach, skoro w świetle art. 272 ust. 22 Prawa wodnego wysokość opłaty ustalają organy wykonawcze gminy.

W obliczu daleko idących utrudnień w uzyskiwaniu niezbędnych danych co do ustalenia sposobu obliczenia przedmiotowej opłaty, gminy, które podjęły się realizacji tego zadania celem pozyskania danych występują z otwartymi apelami lub obwieszczeniami kierowanymi do właścicieli nieruchomości z prośbą o przekazanie informacji umożliwiających naliczenie opłaty, bądź też decydują się na publikowanie informacji o obowiązku przedstawienia odpowiednich danych w formie oświadczeń z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym, przy czym co istotne przepisy prawa wodnego nie upoważniają gmin do nakładania obowiązku składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Na gruncie prawa wodnego uzyskiwanie i gromadzenie środków finansowych generowanych przez gospodarkę wodną stało się zadaniem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Nie inaczej sytuacja kształtuje się w odniesieniu do wpływów z opłat za zmniejszenie naturalnej retencji. 90% wpływów z tej opłaty stanowi przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, natomiast 10% dochód własny gminy. Ten podział pozostaje de facto w sprzeczności z art. 403 ust. 2 w związku z art. 400a ust. 1 pkt 2 Ustawy prawo ochrony środowiska, gdzie do zadań gmin nadal należy finansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną wód.

Warte podkreślenia jest to, że ustawodawca uznał, że opłata za zmniejszenie naturalnej retencji będzie stosowana w wyjątkowych sytuacjach (ocena skutków regulacji projektu ustawy Prawo wodne z dnia

23 września 2016 roku str. 17), obejmujących obszary przede wszystkim w gminach stanowiących większe ośrodki.

Obecna struktura przepisów na zmniejszenie naturalnej retencji budzi daleko idące wątpliwości interpretacyjne omówione przykładowo powyżej a stosowanie w praktyce tych przepisów spotyka się z negatywną oceną dokonywaną przez Sądy Administracyjne w następstwie wnoszonych odwołań od ustalonych opłat za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej.

W wielu wyrokach m.in. WSA w Gliwicach z dnia 27 stycznia 2021 roku sygn. II SA/GI 960/20, w wyroku WSA w Łodzi z dnia 30 listopada 2021 roku sygn. II SA/Łd 702/21, WSA w Warszawie z dnia 8 stycznia 2019 roku sygn. IV SA/Wa 2902/18 sądy uchylały zaskarżone decyzje upatrując w nich brak należytego udokumentowania dowodowego związanego z pojęciem „system kanalizacji otwartej”, „system kanalizacji zamkniętej” czy też sposób wykonywania robót i obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem i ich związek przyczynowy skutkowy związany ze zmniejszeniem naturalnej retencji terenowej.

Przedstawiając powyższe ustalenia w następstwie złożonej skargi stoimy na stanowisku, że uruchomienie procedur związanych z naliczaniem opłat i obciążenie mieszkańca gminy Ożarówice opłatami z tego tytułu przy jednocześnie istniejących wątpliwościach interpretacyjnych wskazanych przykładowo powyżej, a także przy uwzględnieniu, że tylko 10% przedmiotowych opłat stanowić może przychód gminy, kierując się słusznie uzasadnioną ostrożnością organ wykonawczy gminy Ożarówice monitoruje na bieżąco obszar działań w tym zakresie.

Warto podnieść, że większość gmin w tym zwłaszcza małych, w których nie jest skoncentrowana duża skala ewentualnych obiektów mogących stanowić przedmiot postępowania w tym zakresie nie podjęła w tym obszarze czynności administracyjnych.

Nadto podkreślić należy, że skarżący złożył uprzednio o podobnej treści i w identycznym zakresie skargę na Wójta Gminy, która była przedmiotem rozpatrzenia przez Radę Gminy Ożarówice w roku 2022. Mocą uchwały Nr XXXIII.614.2022 z dnia 30 marca 2022 roku w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Ożarówice, Rada Gminy uznała skargę za bezzasadną.

W okolicznościach niniejszej sprawy Rada Gminy uznaje skargę z dnia 17 lutego 2025 roku ponownie za bezzasadną, bowiem argumentacja faktyczna i prawna odnosząca się do zarzutu skargi pozostaje nadal aktualna co wynika z przedstawionego powyżej uzasadnienia i kwalifikuje przedmiotową skargę jako bezzasadną.

Pouczenie:

Na podstawie art. 229 pkt. 3 w zw z art. 238 § 1 kpa przesłać Skarżącemu uchwałę w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Ożarówice.

Jednocześnie stosownie do treści art. 239 kpa informuję się, że w przypadku gdy skarga w wyniku jej rozpatrzenia została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadomienia skarżącego.